

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.610-201

.... / ... / 2012

Konu : Soru Önergesi (7/2968)

07.03.2012 * 06429

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 24/1/2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.00- 43933 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Alaattin YÜKSEL tarafından tevcih edilen 7/2968 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

EK: Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

İzmir Milletvekili Sayın Alaattin YÜKSEL'e Ait 7/2968 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1) Kredi kartına ilişkin düzenlemeler, "4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun"un "Kredi Kartları" başlıklı 10/A maddesi ile "5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu"nda yer almaktadır. Kredi kartı üyelik ücreti ile ilgili olarak, 4077 sayılı Kanunda herhangi bir hükme yer verilmemiş olup konuya ilişkin olarak 5464 sayılı Kanunun "Sözleşme Şartları" başlıklı 24 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının *"Kart hamilinin yaptığı işlemler nedeniyle, sözleşmede yer almayan faiz, komisyon veya masraf gibi adlar altında hiçbir şekil ve surette ödeme talep edilemez ve kart hamilinin hesabından kesinti yapılamaz..."* hükmü ile bir düzenleme yapılmıştır.

Kredi kartı üyelik ücreti ve bankaların verdiği hizmet karşılığında aldıkları ücretler ile ilgili olarak, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 2/5/2008 tarihli ve 2008/6088 sayılı Kararında, 5464 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi ile 4077 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükümleri değerlendirilerek *üyelik ücretine ilişkin hükmün haksız şart olduğu* yönünde karar verilmiştir.

Diğer taraftan Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 2011/4306 sayılı Kararında, bankaların, 5464 sayılı Kanunun 25 inci maddesi uyarınca belirledikleri bu ücreti kart kullanıcılarından istediklerinde *ödemeye yanaşmayan kişilerle sözleşme yapmaya zorlanamayacakları* belirtilmiş; aynı Dairenin 2011/5258 sayılı Kararında ise, dava konusu sözleşmede üyelik ücretinin alınacağının kararlaştırıldığı, davacının *sözleşmede hüküm bulunsun ya da bulunmasın banka tarafından bildirilen ücreti ödemekle yükümlü olduğu* hususuna yer verilmiştir.

Yargıtay tarafından verilen ve yukarıda anılan muhtelif sayılı kararlar dikkate alınarak, Bakanlığımca çıkartılan 2007/2, 2007/3, 2007/9 ve 2008/5 sayılı Genelgelerde; Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerince karar alınırken;

- 5464 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi gereğince söz konusu ücrete ilişkin hususların sözleşmede yer alıp almadığı, sözleşmelerin ilgili maddede belirtilen 12 punto koyu harfle yazılması zorunluluğu gibi unsurların yerine getirilip getirilmediği,
- Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmeliğin ekinde haksız şartların tespitinde yol gösterici olması amacıyla yer verilen listenin (b) bendinin ikinci fıkrasında *"...finans hizmeti ifa edenlere tüketici tarafından ödenecek veya tüketiciye ödenecek faiz oranlarını veya finans hizmetlerinin diğer bütün masraflarının bedelini haklı sebeplerin varlığı halinde önceden bildirmeksizin değiştirme hakkı veren şartların tüketiciye bu durumu derhal bildirme yükümlülüğü ve tüketicinin sözleşmeyi feshetme hakkının bulunduğu hallerde"* haksız şart olarak değerlendirilemeyeceği; bu çerçevede kredi kartı üyelik ücretlerine tüketicilerin hesap özetlerinde yer verilmesi ve tüketicinin buna dayanarak kredi kartı sözleşmesini feshetme hakkı bulunduğu,

hususlarının dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Bu çerçevede, Bakanlığımca, 2007 ve 2008 yıllarında Bakanlık internet sitesinde yayımlanan Genelgeler ile gerek tüketiciler ile bankaların gerekse Hakem Heyetlerinin konuya ilişkin olarak bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

2) Bakanlığım müfettişlerince firmalar nezdinde yapılan denetimler sonucunda, sözleşmelerde tespit edilen haksız şartların sözleşmelerden çıkartılması yönünde firmalar uyarılmaktadır.

Diğer taraftan, Bakanlığınca düzenlenen sektörel toplantılarda, firmalar, tüketicilerin yaşadığı sorunlar temelinde uyarılmakta ve firmalara haksız şartların sözleşmelerden çıkartılması ve sözleşmelere konulmasının önlenmesi konusunda gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır.

Ayrıca, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu gibi düzenleyici kurumlar nezdinde yürütülen yazışmalar ve toplantılar yoluyla ilgili sektör sözleşmelerinin haksız şartlar konusunda denetlenmesi de sağlanmaktadır.

3) Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerine konuya ilişkin olarak yapılan başvurular, 2010 yılından itibaren "Tüketici Kredileri, Kredi Kartları ve Konut Finansmanı Sözleşmeleri" şeklinde tek bir kategori altında ele alınmakta olup kredi kartı üyelik ücretine ilişkin olarak ayrı bir kategori bulunmamaktadır.

Bahsi geçen başlık kapsamında, Hakem Heyetlerine 2010 yılında toplam 47.346; 2011 yılında ise toplam 54.996 başvuru yapılmıştır.

4) 2010 yılında Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerine yapılan tüm başvurular dikkate alındığında, anılan Heyet tarafından tüketici lehine toplam 135.062; tüketici aleyhine ise 22.482 karar verilmiştir. Aynı şekilde, 2011 yılında tüketici lehine toplam 120.971; tüketici aleyhine 22.132 karar verilmiştir.

5) Hakem Heyetleri tarafından verilen kararlar; "Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri Yönetmeliği"nin "Faaliyet Raporu" başlıklı 25 inci maddesinin *"İlçe hakem heyetleri dörder aylık dönemler halinde hazırlayacakları faaliyet raporlarını dönem bitiminden itibaren on beş gün içerisinde il müdürlüklerine gönderirler. İl müdürlükleri, ilçelerden gelen faaliyet raporlarını il hakem heyeti faaliyet raporu ile birlikte, birinci fıkrada belirtilen sürenin bitiminden itibaren on beş gün içinde Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildirir."* hükmü uyarınca Bakanlığımıza iletilmektedir.

Bakanlığımızda toplanan kararlar; kurum, kuruluş isimleri temel alınarak sınıflandırılmamakta olup 4077 sayılı Kanunun ilgili maddeleri uyarınca istatistik kategorileri; "Ayıplı Mal ve Hizmetler", "Taksitli, Kapıdan, Kampanyalı Satışlar", "Turistik, Mesafeli Satışlar" ile "Tüketici Kredileri, Kredi Kartları ve Konut Finansmanı Sözleşmeleri" şeklinde düzenlenmiştir. 2009, 2010 ve 2011 yıllarında Hakem Heyetlerine en çok başvuru "Ayıplı Mal ve Hizmetler" kategorisi altında yapılmıştır.